

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 1, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 338.3: 338.9

*Н. А. Мамонтова,
д. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Національний університет «Острозька академія», м. Острог*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОРПОРАЦІЙ

*N. A. Mamontova,
PhD, Associate Professor, Head of the Department of Finance,
Accounting and Auditing, National University «Ostrog Academy», Ostrog*

FINANCIAL SUPPORT FOR SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL ACTIVITIES INFORMATION CORPORATION

Наведено результати узагальнень щодо фінансового забезпечення інвестицій, що спрямовуються на реалізації науково-технічних та інноваційних проєктів, зокрема, в галузі розробки та застосування інформаційних технологій. Досліджено риси основних джерел фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності. Вироблено пропозиції з подальшої оптимізації корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом вдосконалення існуючих та створення нових інституцій в контексті вартісного управління.

There are results of generalizations about financial security of investments which are allocated for implementation of scientific, technical and innovation projects, particularly in the development and application of information technologies. Features of the main sources of funding for scientific, technical and innovation activity were investigated. Suggestions on further optimization of corporate systems of financial provision of scientific, technical and innovation activity by improving existing and creating new institutions in the context of cost management were generated.

Ключові слова: *фінансове забезпечення, управління вартістю, науково-технічна діяльність, інформаційні технології.*

Keywords: *financial security, cost management, scientific and technical activities, information technologies.*

Актуальність теми дослідження. В останні роки все більше компаній, особливо тих, що мають відношення до інформаційних технологій, сповідують філософію так званого "вартісного управління", згідно з якою головним критерієм ефективного менеджменту є стійке зростання вартості компанії. Але таке зростання можливе лише в результаті належної конкурентної позиції на ринку. В умовах переходу українських компаній на модель вартісного управління особливо важливого значення набуватиме проблема інституціональних змін шляхом побудови ефективних корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності, оскільки саме така діяльність в перспективі визначатиме конкурентну позицію компанії. Цим визначається актуальність дослідження.

Об'єкти та методи дослідження. Над проблематикою методології побудови корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності працюють провідні науковці – Л.Бенюк [8], А.Данькевич [5], С.Захарін [4, 9], Г.Карпенко [5], І.Кузнецова [13], М.Козоріз [8], О.Кузьмін [2], Я.Сергиєнко [12], А.Френкель А. [12], Т.Шотік [2] та ін.

Об'єктом дослідження є вартість нематеріальних активів. В процесі дослідження використовувалися наступні методи: наукової абстракції, індукції та дедукції, аналітичного узагальнення, порівняльних оцінок.

Постановка завдання. Проте проблеми подальшої оптимізації інститутів корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності в контексті вартісного управління залишаються малорозробленими. Мета роботи – навести результати досліджень з проблем подальшої оптимізації корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності в контексті вартісного управління.

Результати та їх обговорення. Органи вітчизняної статистики не узагальнюють більшість даних про фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності корпоративних структур (компаній) різних інституційних секторів, через що унеможливилось проведення повноцінного фінансово-економічного аналізу загальних тенденцій інвестиційної та інноваційної активності компаній з використанням традиційних методик. При дослідженні особливостей фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності корпоративних структур науковці зазвичай використовують дані експертних або соціологічних опитувань, або непрямі методи дослідження. Зокрема, можливе використання даних про діяльність найбільших компаній, які узагальнюються у різноманітних експертних системах та рейтингах ("Експерт", "Фокус", "ТОП-100" та ін.). Нами за результатами рейтингу ТОП-100 [1] проаналізовано результати фінансової діяльності найбільших корпоративних структур (до цієї групи були включені компанії, які отримали понад 1,0 млрд.грн. доходу на рік), які у 2008 р. профінансували понад 11,2% від загального обсягу інвестицій. Хоча в економіці було зафіксовано збільшення фінансування інвестицій, приблизно ¼ найбільших корпоративних структур зменшили фінансування інвестицій. Характерно, що більшість найпотужніших корпоративних структур, які увійшли до вибірки, представляють галузі третього технологічного укладу, який характеризується домінуванням екологічно небезпечних технологій. Найбільші обсяги вкладень, які зроблені компаніями 5-го технологічного укладу, які працюють у галузі інформаційно-комунікаційних технологій (Київстар та УМС), спрямовуються на закупівлю обладнання іноземного виробництва.

Протягом 2007-2012 рр. великі компанії втрачають стимули до розширення власних інвестиційних програм в Україні, натомість посилюється присутність українських корпорацій за кордоном [2]. Отже, фактично набирає оборотів процес експорту капіталу великих корпоративних структур. Можна припустити, що таким чином крупні компанії "готувалися" до кризи, відреагувавши на негативні тенденції розвитку економік США та окремих європейських країн та зробивши вірне припущення про розгортання кризи в Україні.

Експерти обґрунтовано вказували, що в цей період корпоративні структури втрачали мотивацію для розгортання високопродуктивної інвестиційно-інноваційної діяльності, що формується на раціональному використанні наявного науково-технічного потенціалу, зокрема, інформаційного, промислового та технологічного потенціалу, здобутого в попередні роки [3]. Вказане гальмує перехід економіки України на постіндустріальну модель розвитку, а відтак – унеможлиблює у майбутньому адекватне (відповідно до загальносвітових тенденцій) зростання вартості українських компаній.

Нині, як вказують фахівці, крупні компанії використовують переважно внутрішні джерела для фінансування інвестицій і майже не використовують зовнішні джерела (кредити банків та небанківських установ, бюджетні кошти, іноземні інвестиції тощо). Це явище можна пояснити певним небажанням крупних компаній залучати до здійснення системних інвестиційних проєктів "сторонніх" учасників (причин може бути кілька: погіршення фінансового стану, неможливість фінансувати обслуговування боргів у майбутньому, негативні очікування щодо підтримки платоспроможного попиту, небажання витоків комерційної інформації, побовання додаткових перевірок контролюючими органами та ін.) [4].

Слід відмітити, що самофінансування інвестиційного та інноваційного розвитку компаній (тобто, інвестиційні та інноваційні ресурси, що вкладаються у розвиток компаній, формуються здебільшого за рахунок власних (внутрішніх) джерел, а саме за рахунок прибутку та амортизаційних відрахувань) є специфічним явищем, притаманним країнам із слабкими або «напівзакритими» економіками. При цьому прибуток виступає як результат операційної та господарської діяльності (коли доходи переважають над витратами, скоригованими на суму амортизаційних відрахувань), а амортизаційні відрахування формуються в процесі виробничої діяльності (коли нараховується знос на основні засоби, що взяли участь у виробництві продукту). Отже, амортизаційний ресурс фінансування інвестиційної

діяльності утворюється внаслідок виробництва, а прибуток утворюється внаслідок позитивних результатів господарювання (перевищення доходів над витратами). Але у будь-якому разі фінансові ресурси інвестиційної діяльності корпоративних структур можуть бути акумульовані лише у випадку реалізації виробленого продукту і отримання грошових коштів, що зазвичай відбувається в результаті акту купівлі-продажу в системі ринкових відносин [5]. Згідно з класифікацією відомих американських економістів С.Майєрса і Н.Меджлафа, самофінансування є найпростішою формою фінансування [6, с.220]. Проте з позиції теорії оптимального інвестування доступність самофінансування інвестиційної діяльності є оберненим поняттям стосовно ефективності.

Механізм самофінансування справляє важливу роль не тільки на забезпечення корпоративного сектора інвестиційним ресурсом, а й на усе економічне життя суспільства. Теоретично, процес використання компаніями переважно власних (внутрішніх) джерел фінансового забезпечення інвестиційної та інноваційної діяльності має як недоліки, так і переваги – як на макро-, так і на мікрорівні. Через зростання обсягів фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності з використанням переважно внутрішніх ресурсів компаній, національна економіка, з одного боку, підтримує зайнятість та отримує можливість обмежити інфляцію. Але, з іншого боку, консервується недосконала структура економіки, знижуються показники мобільності капіталу, а також гальмується трансфер технологій. Компанії, з одного боку, отримують «дешеві» фінансові ресурси, що можуть бути спрямовані на власний розвиток, але з іншого – впадають в певну залежність від результатів основної діяльності. Крім того, менеджмент втрачає «зовнішню» мотивацію до підтримки стійкої фінансової стабільності компанії.

Проблеми у формуванні позитивних показників вартості компанії виникають тоді, коли компанія продемонструвала негативний фінансовий результат, оскільки тоді чисті інвестиції матимуть від'ємне значення. Це означатиме зменшення не лише інвестиційно-інноваційного, а й виробничого потенціалу компанії, що «проїдає» власні капітальні ресурси, нагромаджені у попередні часи. Слід зазначити, однак, що розмір чистих інвестицій може мати від'ємне значення навіть в умовах позитивної прибутковості – це можливо при надмірному вилученні прибутку та «проїданні» коштів фонду амортизації на поточне виробниче або позавиробниче споживання [7].

В умовах недосконалості наявних, зокрема, інформаційно-технологічних механізмів зовнішнього фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності більшість компаній внутрішні джерела інвестицій та механізм самофінансування виступають провідними ланками системи інвестиційного забезпечення розвитку на мікрорівні. Через вказану обставину, а також з урахуванням вад трансформаційної економіки України, науковці зробили обґрунтований висновок, що у порівняно вигіднішому становищі опинилися суб'єкти господарювання некапіталомістких галузей обробної промисловості, а також окремих інфраструктурних галузей. Правильність цього припущення підтверджується порівняно вищими, ніж у інших галузях, темпами розвитку деревообробної та харчової промисловості, торгівлі, туризму, транспорту. Компаніям сировинних та експорторієнтованих галузей завдяки державному протекціонізму (йдеться про підтримку цінової конкурентоспроможності) надано можливість отримання надприбутків, що створює порівняно легші умови для їхньої мобілізації на самофінансування інвестиційної та інноваційної діяльності. В той же час механізми ефективного акумулювання фінансових ресурсів інвестиційної та інноваційного розвитку виробництв вищих технологічних укладів штучно жужені [8]. Вказана структурна диспропорція утворилася унаслідок суперечливої державної політики. Однак, таке становище справедливо викликає нарікання науковців, оскільки втрачаються стимули до високопродуктивної інноваційної діяльності, що гальмує загальний перехід економіки на постіндустріальну модель розвитку. Крім негативних економічних наслідків вказане призводить до невисокої інноваційної культури суспільства та підприємств.

Зарубіжний досвід вказує, що концентрація компаніями значних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел може призвести до створення та поширення бізнес-груп (фінансово-промислових груп), що через деякий час можуть трансформуватися у транснаціональні корпорації. Цей процес має свої переваги і недоліки (переваги: уможливлення швидка акумуляція капіталу, зростає загальна капіталізація економіки та її секторів, стимулюється зайнятість та ін.; недоліки: зростання ефекту асиметричної інформації, певне гальмування розвитку фінансових ринків, загострення протистояння лобістських груп та ін.) [9].

Встановлено, що на тенденції самофінансування інвестиційної та інноваційної діяльності конкретної компанії впливає не лише сфера діяльності (галузь), а й розмір. Експерти вказують, що великі суб'єкти корпоративного сектору економіки України левово (до 100%) частку інвестиційної діяльності, як правило, фінансують виключно за рахунок власних (внутрішніх) джерел – прибутку і амортизаційних відрахувань (при цьому амортизаційні відрахування такі структури повністю використовують за своїм економічним призначенням – на фінансування капітальних інвестицій, включаючи і модернізацію та технічне переозброєння), а практика залучення кредитів у здійснення інвестиційних проектів на розвиток таких структур, як правило, є мінімальною або її взагалі не існує. І навпаки, середні та малі підприємства у докритичний період продемонстрували порівняно більшу схильність до активності на кредитному ринку (перш за все внутрішньому). Це пояснюється як певними причинами макrorівня (вітчизняний кредитний ринок схильний фінансувати некапіталомісткі короткострокові проекти), так і мікрорівня (середні компанії обрали стратегію випереджаючого розширення). Це дозволяє зробити висновок про те, що малі та середні підприємства є менш залежними, порівняно з великим виробництвом, від рівня самофінансування інвестиційної та інноваційної діяльності [10].

У той же час в українській економіці напрацьована практика перерозподілу фінансових ресурсів як джерела інвестицій між окремими компаніями в межах сформованих бізнес-структур (холдингів). Менеджмент головної (керуючої) структури з огляду на обрану стратегію розвитку «перерозподіляє» ресурси одних компаній на користь інших, намагаючись забезпечити таким чином заплановану рентабельність інвестицій з огляду на конкретні макро- та мезоекономічні тенденції. В такій ситуації обмежується розвиток «поганих активів», а ефективні компанії отримують додаткові дешеві фінансові ресурси для підтримки та розширення інвестиційної та інноваційної діяльності.

Головною ланкою виробничого сектора України є машинобудівний комплекс – сукупність компаній, які виготовляють машинобудівну продукцію або комплектуючі до неї. До основних галузей машинобудівного комплексу України належать: літакобудування, суднобудування, транспортне машинобудування, сільськогосподарське машинобудування, верстатобудування, приладобудування та ін. Великі та середні машинобудівні компанії змушені вкладати порівняно значні фінансові ресурси у підтримку інвестиційної та інноваційної діяльності, фінансувати дослідження і розробки, виробляти і впроваджувати інновації. Такі компанії справедливо вважаються «локомотивами» інвестиційного та інноваційного розвитку реального сектора економіки.

Великі компанії машинобудівного комплексу України в значній мірі представлені реформованими підприємствами, що були створені у часі радянського періоду. Нині більшості з них перетворені у акціонерні товариства, незначна частина зберегла державну або комунальну форми власності. Такі структури виживають за рахунок використання виробничого потенціалу, основа якого створена у минулому столітті. Прибутковість більшості суб'єктів утворюється завдяки економії на оплаті праці найманих працівників та нарахуванні амортизації, яка дозволяє зменшувати податкові зобов'язання. Такі структури, як правило, схильні до впровадження процесових і продуктових інновацій, щоправда, в рамках виробленої виробничої стратегії. Мобільність капіталу у машинобудуванні є незначною, за виключенням випадків високодиверсифікованого виробництва. Проблема кардинального оновлення виробництва не вирішується внаслідок необхідності підтримання певного рівня зайнятості, що неможливо досягти за умов перепрофілювання або закриття. На певному етапі розвитку такі підприємства є самодостатніми: не дивлячись на падіння рівня виробництва та продуктивності праці, вони здійснюють економію на умовно-постійних витратах, що дозволяє декларувати невеликі прибутки, і як наслідок – здійснювати «косметичні» модернізації і технічне переозброєння. З макроекономічної точки зору такі підприємства консервують неефективну структуру національного господарства, «продукують» низьку результативність і «поглинають» значну частку інвестицій та інновацій. До того ж вони виявляються не готовими до роботи у нових умовах господарювання, з використанням усіх можливостей банківської та позабанківських систем акумуляції фінансових ресурсів. Такі суб'єкти здебільшого не спроможні провести організаційно-реформну та запровадити сучасну систему менеджменту [3].

Інший приклад надають компанії, що працюють у галузі інформаційно-комунікаційних технологій. Електронне обладнання та базове програмне забезпечення такі компанії здебільшого одержують з-за кордону, часто разом з інвестиціями. Разом з ними вони запозичують також інституціональні форми та механізми інноваційної діяльності.

Забезпечення переходу економіки на постіндустріальну модель розвитку, включаючи і реалізацію структурної реформи, можливе у випадку повноцінного використання ефекту мобілізації капіталу, коли тимчасово вільні заощадження через кредитний ринок направляються у перспективні інвестиційні та інноваційні проекти, а також у розвиток нових галузей. Це позитивно позначатиме і на показниках мобільності капіталу. Такого ефекту можна досягти за допомогою фінансових інституцій. Однак наявні у державі механізми фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності не здатні вирішити задачу відновлення основних фондів. Нині основні канали припливу інвестицій (фондовий ринок, банківська система, інвестиційні фонди та ін.) не виконують своїх функцій по акумулюванню вільних коштів і їхньої трансформації в інвестиції. Зрозуміло, що в таких умовах розширення шляхів та обсягів фінансового забезпечення корпоративних інвестицій та інновацій неможливе без запровадження ефективного системи державного стимулювання такої діяльності. Одним з дієвих засобів прямого державного регулювання з точки зору залучення приватних інвесторів, який довів свою високу ефективність у розвинутих країнах, є часткова участь держави у фінансуванні інвестиційних та інноваційних проектів, які відповідають проголошеним пріоритетам. За своєю формою державні фінансові ресурси можуть надаватися не лише у вигляді прямого фінансування, але й у вигляді вже згадуваних нами державних гарантій по поверненню кредитів комерційним банкам та іншим фінансовим установам, які братимуть участь у фінансуванні таких проектів. В ході формування інвестиційних проектів слід раціонально використовувати можливості конкурсного відбору претендентів на отримання державної підтримки. Головними критеріями мають стати відповідність пріоритетним напрямкам постіндустріального розвитку, динаміка капіталізації, загальна вартість та ефективність проекту.

З іншого боку, зрозуміло, що в сучасних умовах уряд України позбавлений можливостей розширення механізмів фінансування реальної економіки за рахунок важелів прямої бюджетної підтримки (бюджетні субсидії, взаємозаліки, «дешеві» кредити тощо). Проте ми переконані, що більшість українських великих компаній не мають права розраховувати на таку підтримку, оскільки вони не провели реформування систем менеджменту та не здатні ефективно управляти інвестиціями на ринкових засадах. У випадку, якщо держава здійснюватиме фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності таких компаній, це призведе до зниження показників ефективності відтворення, і як наслідок – загальмується перехід економіки на модель постіндустріального розвитку. В цьому випадку можливі і негативні неекономічні явища (зокрема, корупція). Крім того, внаслідок нееквівалентного обміну та перерозподілу економічно успішні бізнес-структури опиняться у гіршому становищі, оскільки вони втрачатимуть мотивацію до збільшення продуктивності та реалізацію продуктових та процесових інновацій.

Держава має вживати заходів для розвитку класичних механізмів фінансових ринків. Поступальний розвиток вітчизняного фінансового ринку є основною умовою підвищення ефективності фінансового механізму. Це, в свою чергу, уможливить збільшення обсягів та удосконалення структури фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності компаній і наблизить її до стандартів розвинутих країн. Відповідно, вказане призведе до зростання вартості компаній та як наслідок – збільшення їхніх можливостей щодо залучення дешевих фінансових ресурсів.

Так, в цьому контексті головною метою становлення та стійкого розвитку вітчизняного фондового ринку має стати перерозподіл тимчасово вільних фінансових ресурсів на користь інвестицій, що призводять до зростання високотехнологічних виробництв. На відміну від банківського ринку, фондовий ринок здатний ефективніше працювати з порівняно дешевшими «довгими» грошима.

Необхідно вжити заходів для розвитку інституціональних механізмів венчурного фінансування потреб реальної економіки. Значимість цього інституту фінансової системи для цілей фінансування інновацій доведено світовою практикою [11]. Достатньо звернутися до досвіду США, Канади, Японії, країн Південно-східної Азії, ЄС та інших.

Венчурне фінансування – це процес вкладення довгострокових високоризикованих інвестицій в капітал новостворених інноваційних (високотехнологічних)

компаній (або вже існуючих венчурних підприємств, які мають позитивну репутацію на ринку). Венчурні інвестиції, якщо вони вдалі, здатні призводити до стрімкого зростання вартості компанії.

Венчурне фінансування, за твердженням відомих російських фахівців Я.Сергієнка та А.Френкеля, являє собою гібридну форму забезпечення інноваційних компаній інвестиціями, що поєднує найефективніші функції як ринків капіталу, так і банків. З одного боку, венчурні інвестори формують дохід за участі у власності фінансових інноваційних компаній, з іншого – венчурні фонди так само, як і банки, мають у своєму розпорядженні систему неформального моніторингу та контролю діяльності позичальників [12, с. 116-117].

Венчурна форма фінансування інноваційних проектів, яка ототожнюється за економічним та правовим змістом з інвестиціями, знаходила у вказаних країнах широкі підтримку з боку влади і активно розповсюджувалася в ринковому середовищі [13]. Венчурні фонди мають орієнтуватися на фінансування справді проривних проектів з реалізації науково-технічних розробок, у іншому випадку діяльність венчурного бізнесу буде збитковою.

Розвиток венчурних механізмів фінансового забезпечення інноваційних проектів гальмується низькою прозорістю ринку інтелектуальної власності, що призводить до ускладнення пошуку потенційних отримувачів венчурних інвестицій, які здатні забезпечити реалізацію проектів відповідно до визначених міжнародних практик. Дається взнаки і відсутність адекватної законодавчої бази, яка регулює діяльність венчурного бізнесу (становить найважливішу проблему). До останнього часу в чинному законодавстві було відсутнє навіть саме поняття „венчурне інвестування”.

Тому в цій сфері слід спиратися на можливості використання світового досвіду. На сучасному етапі, на нашу думку, доцільно стимулювання створення фондів венчурного інвестування в межах крупних холдингів (фінансово-промислових груп) як окремих бізнес-структур або бізнес-підрозділів, оскільки холдинги мають достатні можливості для розгортання діяльності таких фондів з урахуванням певних бізнес-стандартів. На першому етапі особливості функціонування венчурних фондів будуть пов'язані з відбором та фінансуванням інноваційних проектів, що реалізуються в межах спеціалізації холдингу, у майбутньому вони „вийдуть” за ці рамки і справлятимуть позитивний вплив на інших інноваторів. Критерії та процедури відбору таких проектів наведено в Законі України „Про інноваційну діяльність” та відповідних підзаконних актах. Відповідним органам управління залишається лише використовувати їх неупереджено та без політики подвійних стандартів. Аби знизити ризики венчурної діяльності, доцільно запровадити правило про врахування „збитків минулих періодів”, що сприятиме підвищенню рівня захищеності фондів та їхніх фінансових ресурсів.

Розвиток венчурних фондів буде достатнім лише тоді, коли рентабельність традиційних видів діяльності (добувна промисловість, виробництво продукції з мінімальним ступенем переробки тощо) буде падати, а рентабельність високотехнологічних виробництв буде перевищувати середню в економіці. В цей період почне стрімко зростати вартість компаній, які обрали основним чинником розвитку використання інтелектуальних ресурсів. Ми вважаємо, що таке стане можливе у випадку проведення адекватної виваженої державної політики та створення ефективної національної інноваційної системи.

Задля подальшого розвитку інституціонального корпоративного механізму на засадах управління вартістю необхідно удосконалити систему розкриття інформації про вартість цінних паперів та об'єкти інвестування через інструменти фондового ринку, вжити заходів щодо розкриття інформації про інвесторів, які придбавають великі і контрольні пакети акцій, у першу чергу тих підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, монополістів, банків і страхових компаній, створити умови для переведення боргу та зобов'язань підприємств у цінні папери.

Висновки. На основі поглибленого вивчення проблем і особливостей побудови систем фінансового управління крупних українських компаній, включаючи і аспекти фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, можна запропонувати низку рекомендацій, виконання яких, на нашу думку, принесе позитивні наслідки в контексті вартісного управління. Менеджмент великих компаній має обрати стратегію на оптимізацію показників оновлення основних фондів (перш за все активної частини машин і обладнання), а також пришвидшити списання фізично і морально застарілих фондів. Слід створити системи науково обґрунтованого планування показників запровадження та використання основних фондів.

В структурі капітальних вкладень доцільно поступово підвищувати частку витрат на створення (придбання) машин і обладнання. Доцільно розширювати можливості фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності за рахунок зростання диверсифікації інвестування (в тому числі шляхом здійснення фінансових інвестицій, створення нових виробництв тощо).

Головним завданням державної фінансової політики стосовно корпорацій має стати створення та підтримка високої привабливості середовища, що сприятиме захопучуватиме вкладенню інвестицій в реальний сектор, насамперед у високотехнологічні виробництва. Зважаючи на результати попередніх розвідок, орієнтирами такої можуть бути різні заходи економічної політики: розвиток традиційних механізмів фінансових ринків; збільшення ефективності бюджетних інвестицій; розвиток недержавних структур соціального та пенсійного страхування та створення механізмів спрямування їхніх тимчасово вільних коштів на інвестиції; проведення податкової реформи в напрямку стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності; стимулювання реалізації проектів ресурсозбереження (в тому числі енергозбереження), в тому числі за рахунок збільшення вартості матеріальних ресурсів; активізація розвитку внутрішніх ринків продукції виробничого та особистого споживання; радикальне спрощення дозвільних процедур та запровадження розумних механізмів підтримки чесного підприємництва; оптимізація інституціональних форм та механізмів інформатизації управління інноваціями та інвестиціями.

Перспективи подальших розвідок. У подальшому мають бути запропоновані методики побудови корпоративних систем фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності в залежності від галузі, в якій працює компанія.

Література:

1. ТОП-100. Лучшие компании Украины в 2008 году. – К.: Экономика, 2009. – 70 с.
2. Кузьмін О. Е., Шотік Т. М. Фінансова складова в розвитку й функціонуванні національної інноваційної системи / О.Е.Кузьмін, Т.М.Шотік // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 21-30.
3. Технологічна модернізація промисловості України [монографія] / Л. І. Федулова, І. А. Шовкун, С. В. Захарін та ін. / за ред. д.е.н. Л. І. Федулової. – К.: Ін-т екон. та прогнозув., 2008. – 472 с.
4. Захарін С. В. Заощадження та інвестиції в корпоративному секторі України в контексті макроекономічного розвитку / С. В. Захарін // Економіка України. – 2009. – № 5. – С. 36-45.
5. Карпенко Г. В., Данькевич А. П. Нормативно-правове забезпечення корпоративного управління: проблеми залучення інвестицій на вітчизняні підприємства / Г. В. Карпенко, А. П. Данькевич // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 39-46.
6. Зимовець В. В. Акумуляція фінансових ресурсів та економічний розвиток [монографія] / В. В. Зимовець. – К., Інститут економіки НАНУ, 2003. – 314 с.
7. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: В 3-х т. / Семноженко В. П., Федулова Л. І., Захарін С. В. та ін. / за ред. акад. НАН України В. М. Гець, акад. НАН України В. П. Семноженка, чл.-кор. НАН України Б. Є. Квашнюка. – К.: Фенікс, 2007. – 564 с.
8. Козоріз М. А., Бенюк Л. Я. Обґрунтування напрямів підвищення капіталізації інноваційно активних підприємств України // Регіональна економіка. – 2009. – № 1. – С. 106-113.
9. Захарін С. В. Сучасні глобальні тенденції інвестиційно-технологічного розвитку промисловості / С. В. Захарін // Проблеми науки. – 2009. – № 3. – С. 2-7.
10. Герасименко А. Г. Концентрація капіталу: сутність та основні форми реалізації // Фінанси України. – 2005. – № 10. – С. 116-123.
11. Лирмян Р. А. Мировой опыт использования механизма венчурного финансирования инновационных процессов // Экономические науки. – 2007. – № 7 (32). – С. 50-54.
12. Сергієнко Я., Френкель А. Венчурные инвестиции и инновационная активность // Вопросы экономики. – 2006. – № 5. – С. 115-121.
13. Кузнецова І. С. Інститут венчурних інвестицій: стан та перспективи розвитку в Україні // Наука та інновації. – 2008. – № 1. – С. 87-95.

References:

1. TOP-100. Luchshie kompanii Ukrainy v 2008 godu. – K.: Ekonomika, 2009, p.70.
2. Kuzmin O. E., Shotik T. M. Finansova skladova v rozvytku i funktsionuvanni natsionalnoi innovatsiynoi systemy / O. E. Kuzmin, T. M. Shotik // Finansy Ukrainy. – 2009. – vol. 5, pp. 21-30.
3. Tehnologichna modernizatsiia promyslovosti Ukrainy [monografiia] / L. I. Fedulova, I. A. Shovkun, S. V. Zakharin ta in. / za red. d.e.n. L. I. Fedulovoi. – K.: In-t ekon. ta prognovuz., 2008, p.472.
4. Zakharin S. V. Zaoshchadzhennia ta investytsii v korporativnomu sektori Ukrainy v konteksti makroekonomichnogo rozvytku / S. V. Zakharin // Ekonomika Ukrainy. – 2009, vol.5, pp.36-45.
5. Karpenko H. V., Dankevych A. P. Normativno-pravove zabezpechennia korporativnogo upravlinnia: problemy zaluchennia investytsiy na vitchyzniani pidpriemstva / H. V. Karpenko, A. P. Dankevych // Finansy Ukrainy. – 2009, vol. 7, pp.39-46.
6. Zymovets V. V. Akumulatsiia finansovykh resursiv ta ekonomichnyi rozvytok [monografiia] / V. V. Zymovets. – K., Instytut ekonomiky NANU, 2003, p.314.
7. Strategichni vyklyky XXI stolittia suspilstvu ta ekonomitsi Ukrainy: V 3-h t. / Semynozhenko V. P., Fedulova L. I., Zakharin S. V. ta in. / za red. akad. NAN Ukrainy V. M. Heiets, akad. NAN Ukrainy V. P. Semynozhenka, chl.-kor. NAN Ukrainy B. E. Kvasniuka. – K.: Feniks, 2007, p. 564.
8. Kozoriz M. A., Benovska L. Ya. Obruntuвання napriamiv pidvyshchennia kapitalizatsii innovatsiino aktyvnykh pydpriemstv Ukrainy // Rehiionalna ekonomika. – 2009, vol. 1, pp.106-113.
9. Zakharin S. V. Suchasni hlobalni tendentsii investytsiino-tekhnohichnogo rozvytku promyslovosti / S. V. Zakharin // Problemy nauky. – 2009, vol. 3, vol. 2-7.
10. Herasymenko A. H. Kontsentratsiia kapitalu: sutnist ta osnovni formy realizatsii // Finansy Ukrainy. – 2005, vol. 10, pp. 116-123.
11. Lirmian R. A. Mirovoy opyt ispolzovaniia mehanizma venchurnogo finansirovaniia innovatsionnykh protsessov // Ekonomicheskie nauki. – 2007. – vol. 7 (32), pp. 50-54.
12. Sergiienko Ya., Frenkel A. Venchurnye investitsii i innovatsionnaia aktivnost // Voprosy ekonomiki. – 2006, vol. 5, pp. 115-121.
13. Kuznetsova I. S. Institut venchurnykh investytsii: stan ta perspektivy rozvytku v Ukraini // Nauka ta innovatsii. – 2008, vol. 1, pp.87-95.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"